

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1995-1996 (*)

1 FEBRUARI 1996

WETSONTWERP

**betreffende de deelneming van België
aan de vierde algemene verhoging
van het kapitaal van de
Aziatische Ontwikkelingsbank**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
FINANCIEN EN DE BEGROTING (1)

UITGEBRACHT DOOR MEVR. AN HERMANS

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken
tijdens haar vergadering van 23 januari 1996.

(1) Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Dupré.

A. — Vaste leden :

C.V.P. HH. Didden, Dupré, Mevr. Hermans, H. Vanpoucke.
V.L.D. HH. Daems, De Grauwe, Desimpel.
P.S. HH. Demotte, Dufour, Moriau.
S.P. HH. Schoeters, Suykens.
P.R.L.- HH. Bertrand, Michel.
F.D.F.
P.S.C. H. Arens.
Agalev/H. Tavernier.
Ecolo
Vl. Mevr. Colen.
Blok

B. — Plaatsvervangers :

H. Ansoms, Mevr. D'Hondt (G.),
HH. Eyskens, Pieters (D.), Van Erps.
HH. Huts, Lano, Van Aperen, van den Abeelen.
HH. Biefnot, Coëme, Delizée, Henry.
HH. Vandebroucke, Van Gheluwe, Vermassen.
HH. Clerfayt, de Donnéa, Hotermans.
Mevr. Cahay-André, H. Fournaux.
HH. Detienne, Jean-Pierre Viseur.
HH. Huysentruyt, Van den Eynde.

Zie :

- 213 - 95 / 96 :
— N° 1 : Wetsontwerp.

(*) Tweede zitting van de 49e zittingsperiode.

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1995-1996 (*)

1er FÉVRIER 1996

PROJET DE LOI

**relatif à la participation de la
Belgique à la quatrième augmentation
générale du capital de la Banque
asiatique de développement**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DES
FINANCES ET DU BUDGET (1)

PAR MME AN HERMANS

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi au cours de sa réunion du 23 janvier 1996.

(1) Composition de la commission :

Président : M. Dupré.

A. — Titulaires :

C.V.P. MM. Didden, Dupré, Mme Hermans, M. Vanpoucke.
V.L.D. MM. Daems, De Grauwe, Desimpel.
P.S. MM. Demotte, Dufour, Moriau.
S.P. MM. Schoeters, Suykens.
P.R.L.- MM. Bertrand, Michel.
F.D.F.
P.S.C. M. Arens.
Agalev/M. Tavernier.
Ecolo
Vl. Mme Colen.
Blok

B. — Suppléants :

M. Ansoms, Mme D'Hondt (G.),
MM. Eyskens, Pieters (D.), Van Erps.
MM. Huts, Lano, Van Aperen, van den Abeelen.
MM. Biefnot, Coëme, Delizée, Henry.
MM. Vandebroucke, Van Gheluwe, Vermassen.
MM. Clerfayt, de Donnéa, Hotermans.
Mme Cahay-André, M. Fournaux.
MM. Detienne, Jean-Pierre Viseur.
MM. Huysentruyt, Van den Eynde.

Voir :

- 213 - 95 / 96 :
— N° 1 : Projet de loi.

(*) Deuxième session de la 49e législature.

I. — UITEENZETTING VAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIEN EN BUITENLANDSE HANDEL

« Het wetsontwerp dat ter bespreking aan u wordt voorgelegd, heeft als doel de deelname toe te staan van België aan de vierde algemene verhoging van de middelen van de Aziatische Ontwikkelingsbank. Dit ontwerp omvat twee artikelen :

— artikel 1 preciseert dat de wet in kwestie een materie regelt bepaald in artikel 78 van de Grondwet, dit wil zeggen voorlegging aan de Kamer van volksvertegenwoordigers, en eventueel onderzoek door de Senaat voor zover ten minste vijftien van zijn leden hierom verzoekt;

— artikel 2 beoogt de aanvullende inschrijving van België toe te staan op het kapitaal van de Bank voor een bedrag van 60,2 miljoen dollar van 1944, hetzij 72,62 miljoen lopende dollar, waarvan 2 %, hetzij 1,524 miljoen dollar (of ongeveer 50 miljoen Belgische frank) betaalbaar zijn (over 6 jaren = 8,33 miljoen frank/jaar van 1995 tot 2000).

De Aziatische Ontwikkelingsbank is, samen met de Wereldbank, de voornaamste leverancier van fondsen op lange termijn van de landen van Azië en de landen van de zone van de Stille Zuidzee. Van de landen van de regio Azië-Stille Zuidzee, zijn enkel Brunei en Noord-Korea geen lid. Met uitzondering van Portugal, Ierland en Luxemburg, zijn alle landen van de Europese Unie lid. België heeft zich aangesloten bij de bank als stichtend lid op 16 augustus 1966. Sinds het uiteenvallen van de Sovjet-Unie heeft de Bank de toetreding van de Centraal-Aziatische landen en van Mongolië geregistreerd. Bovendien hebben de normalisatie van de betrekkingen tussen de Verenigde Staten en Vietnam, alsook de pacificatie in Cambodja een herneming van de operaties van de Bank in deze landen mogelijk gemaakt.

In de loop van het activiteitsjaar 1994, in afwachting van de inwerkingtreding van de vierde verhoging van het kapitaal, werd de Bank gedwongen het bedrag van haar leningen op gewone middelen, waarvan de voorwaarden nauw aanleunen bij deze van de markt te verminderen, van 3 tot 2,502 miljard dollar.

Dankzij de eerste inschrijvingen op deze verhoging van het kapitaal die in 1995 werden opgetekend, zullen de verbintenis in 1995 de 3 miljard dollar overschrijden. De actie van de Bank wordt vervolledigd door leningen van zijn concessioneel loket, het Aziatisch Ontwikkelingsfonds, dat leningen toestaat aan zeer voordeelige voorwaarden (0 % intrest, looptijd 35 tot 40 jaar, waarvan 10 jaar gratieperiode) en waarvan het jaarlijks bedrag ongeveer 1 miljard dollar bedraagt.

Tot in 1992 heeft de Bank prioriteit verleend aan de hulpoperaties ter ondersteuning van de economische groei door financiering van de infrastructuur noodzakelijk voor de ontwikkeling van de privé sector. Sindsdien heeft ze haar financieringen gehertoénteerd naar de sociale sectoren (gezondheid, on-

I. — EXPOSE INTRODUCTIF DU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTERIEUR

Le projet de loi qui est soumis à vos délibérations a pour objet d'autoriser la participation de la Belgique à la quatrième augmentation générale des ressources de la Banque asiatique de développement. Ce projet comporte deux articles :

— l'article 1er précise que la loi en question règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution, c'est-à-dire soumise à la Chambre des représentants, et éventuellement examinée par le Sénat pour autant que quinze sénateurs au moins en fassent la demande;

— l'article 2 vise à autoriser la souscription additionnelle de la Belgique au capital de la Banque pour un montant de 60,2 millions de dollars de 1944, soit 72,62 millions de dollars courants, dont 2 %, soit 1,524 million de dollars (ou environ 50 millions de francs belges) sont payables (sur 6 ans = 8,33 millions de francs/an de 1995 à 2000).

La Banque asiatique de développement est, avec la Banque Mondiale, le principal bailleur de fonds à long terme des pays d'Asie et du Pacifique. Parmi les pays de la région Asie-Pacifique, seuls Brunei et la Corée du Nord n'en sont pas membres. À l'exception du Portugal, de l'Irlande et du Luxembourg, tous les pays de l'Union européenne en sont membres. Pour sa part, la Belgique y a adhéré en tant que membre fondateur le 16 août 1966. Depuis l'éclatement de l'Union soviétique, la Banque a enregistré l'adhésion des républiques d'Asie centrale et de la Mongolie. Par ailleurs, la normalisation des relations entre les Etats-Unis et le Vietnam ainsi que la pacification au Cambodge ont permis une reprise des opérations de la Banque dans ces pays.

Au cours de l'exercice 1994, dans l'attente de l'entrée en vigueur de la quatrième augmentation de capital, la Banque a été amenée à réduire le montant de ses prêts sur ressources ordinaires, dont les conditions sont proches de celles du marché, de 3 à 2,502 milliards de dollars.

Grâce aux premières souscriptions à cette augmentation de capital, qui ont été enregistrées au cours de 1995, les engagements dépasseront 3 milliards de dollars en 1995. L'action de la Banque est complétée par les prêts de son guichet concessionnel, le Fonds asiatique de développement, qui octroie des prêts à des conditions très favorables (0 % d'intérêt, durée de 35 à 40 ans, dont 10 ans de grâce) et dont le montant s'élève annuellement à environ un milliard de dollars.

Jusqu'en 1992, la Banque a accordé la priorité aux opérations d'aide à la croissance économique par le financement des infrastructures nécessaires au développement du secteur privé. Depuis lors, elle a progressivement réorienté ses financements vers les secteurs sociaux (santé, éducation, planning fami-

derwijs, familiale planning, leefmilieu, promotie van de rol van de vrouw); voortaan zal 50 % van het aantal projecten die genieten van een financiering bestemd moeten zijn voor deze sectoren. Deze operationele heroriëntering geeft een verklaring voor de daling van de verbintenissen in 1994.

De huidige verhoging van het kapitaal is, na meer dan drie jaar onderhandelen, in werking getreden op 22 mei 1994. Ze laat de Bank toe een voldoende middelenstroom naar de ontwikkelingslanden van de regio te behouden en gedeeltelijk te voldoen aan de financieringsbehoeften van nieuwe leden. Ze zal het de bank mogelijk maken bij te dragen, door haar financieringen en de eraan verbonden voorwaarden, tot de lopende structurele hervormingen in verscheidene landen, tot acties ter bestrijding van de armoede en tot de promotie van economische groei met respect van het leefmilieu.

De indrukwekkende economische groei in sommige Aziatische landen mag de noodzaak van deze verhoging van het kapitaal niet in vraag stellen. Inderdaad, deze groei is beperkt tot bepaalde landen, voornamelijk van de ASEAN, en tot bepaalde zones binnen deze landen. Azië telt nog meerdere honderden miljoenen armen en de nieuwe operationele prioriteiten van de Bank beogen de verbetering van de levensomstandigheden van de benadeelde lagen van de lokale bevolking, namelijk door toezicht op een betere verdeling van de vruchten van de groei.

Tijdens de eerste vergadering met betrekking tot de volgende wundersamenstelling van het Aziatisch Ontwikkelingsfonds, het concessioneel loket van de Bank, waren de deelnemers het eens om de snelheid en het professionalisme waarmee de instelling de nieuwe operationele prioriteiten in haar operaties heeft geïntegreerd, te erkennen en het reële engagement van de directie van de Bank om te werken in de door haar landen-leden gewenste richting eveneens te erkennen.

De belangstelling van België voor de Aziatische Ontwikkelingsbank tenslotte, laat de Belgische ondernemingen toe deel te nemen aan de aanbestedingen voor de levering van goederen en diensten in het kader van projecten gefinancierd door de Bank. Het laat hen eveneens toe om tegelijkertijd commerciële relaties aan te knopen met de op economisch gebied meest dynamische regio van de wereld. Op 31 december 1994 bedroegen de gecumuleerde betalingen ten voordele van Belgische bedrijven 103,17 miljoen dollar, hetzij 0,51 % van het totaal, te vergelijken met de 0,35 % van het kapitaal die België voor zich neemt. Bovendien maken 4 Belgen deel uit van het personeel van de Bank. »

lial, environnement, promotion du rôle de la femme) : désormais 50 % du nombre des projets qui bénéficient d'un financement devront être destinés à ces secteurs. Cette réorientation opérationnelle explique également la baisse des engagements intervenue en 1994.

La présente augmentation de capital est entrée en vigueur le 22 mai 1994, après plus de trois ans de négociations. Elle permet à la Banque de maintenir un flux suffisant de ressources vers les pays en développement de la région et de satisfaire partiellement les besoins de financement de nouveaux membres. Elle lui permettra de contribuer, par ses financements et les conditions dont ils sont assortis, aux réformes structurelles en cours dans de nombreux pays, aux actions de lutte contre la pauvreté et à la promotion d'une croissance économique respectueuse de l'environnement.

La croissance économique impressionnante dont jouissent certains pays asiatiques ne saurait remettre en cause la nécessité de cette augmentation de capital. En effet, cette croissance est limitée à certains pays, principalement de l'ASEAN, et à certaines zones à l'intérieur de ceux-ci. L'Asie abrite encore plusieurs centaines de millions de pauvres et les nouvelles priorités opérationnelles de la Banque visent précisément à améliorer les conditions de vie des couches défavorisées des populations locales, notamment en veillant à une meilleure répartition des fruits de la croissance.

Lors de la première réunion relative à la prochaine reconstitution du Fonds asiatique de développement, le guichet concessionnel de la Banque, les participants ont été unanimes pour reconnaître la rapidité et le professionnalisme avec lesquels l'institution avait intégré les nouvelles priorités opérationnelles dans ses opérations, reconnaissant l'engagement réel de la direction de la Banque à œuvrer dans le sens souhaité par ses pays membres.

Enfin, l'intérêt de la Belgique pour la Banque asiatique de développement permet aux entreprises belges de participer aux appels d'offres pour la fourniture de biens et services dans le cadre des projets financés par la Banque, et de développer par la même occasion des relations commerciales avec la région la plus dynamique du monde sur le plan économique. Au 31 décembre 1994, les paiements cumulés en faveur d'entreprises belges s'élevaient à 103,17 millions de dollars, soit 0,51 % du total, à comparer avec les 0,35 % du capital détenus par la Belgique. Par ailleurs, quatre Belges font également partie du personnel de la Banque. »

II. — BESPREKING

De heer Didden vraagt dat de leden van de commissie inzage zouden krijgen van het jaarverslag van de Aziatische Ontwikkelingsbank.

Gelet op de vijf, in de memorie van toelichting (Stuk nr 213/1, blz. 3) vermelde doelstellingen van de Bank (onder meer milieubescherming) verbaast het spreker dat het aandeel van de (Aziatische) gewezen leden van de vroegere Sovjet-Unie in het totaal van de verstrekte leningen zo gering is. Nochtans stellen zich daar enorme problemen inzake milieubescherming.

Het lid stelt ook vast dat, op Singapore na, omzeggens alle Zuid-Oostaziatische landen (de zogenaamde « Tijgers ») beroep kunnen doen op door de Bank verstrekte leningen. Nochtans steunt de in deze landen gerealiseerde (hoge) economische groei vaak op sociale wantoestanden (onder meer kinderarbeid).

Houdt de Bank hiermee rekening bij het toekennen van steun aan deze landen ?

De heer Suykens stelt vast dat het aan de Raad van State voorgelegde voorontwerp veel omvangrijker was dan het thans voorliggende wetsontwerp. Wat is hiervoor de reden ?

In de memorie van toelichting is sprake van een geschatte wisselkoers van 1 \$ = 35 Belgische frank (Stuk nr 213/1, blz. 3-4). Is dat wel een realistische hypothese ?

Blijkens dezelfde memorie (blz. 4) doen landen zoals Korea en Taiwan geen beroep meer op leningen van de Bank. Zien zij vrijwillig van deze mogelijkheid af of wordt hun aanvraag door de Bank geweigerd ?

De heer Tavernier meent dat de commissie voor dergelijke ontwerpen eerst het advies zou moeten inwinnen van de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Voorzitter Dupré verwijst naar artikel 23.3 van het Kamerreglement. Oordeelt een commissie dat het advies van een andere commissie moet worden ingewonnen, dan deelt zij dit mede aan de voorzitter van de Kamer, die beslist.

*
* *

In tegenstelling tot wat de minister in zijn inleiding heeft gesteld, meent *de heer Tavernier* dat het feit dat Belgische ondernemingen kunnen deelnemen aan aanbestedingen voor de levering van goederen en diensten (in het kader van door de Bank gefinancierde projecten), geen rol mag spelen bij de beoordeling van voorliggend ontwerp.

Dergelijke overwegingen mogen volgens hem niet doorwegen bij het verlenen van ontwikkelingshulp. Spreker verwijst in dit verband naar de recente problemen bij het Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking (ABOS) en het onlangs binnen-

II. — DISCUSSION

M. Didden demande que les membres de la commission puissent consulter le rapport annuel de la Banque asiatique de développement.

Compte tenu des cinq objectifs, énumérés dans l'exposé des motifs (Doc. n° 213/1, p. 3), que s'est fixés la Banque (notamment en matière de protection de l'environnement), l'intervenant s'étonne de ce que les prêts octroyés aux anciens membres (asiatiques) de l'ex-Union soviétique représentent une part aussi faible du montant total des prêts. Ces pays doivent pourtant faire face à d'énormes problèmes écologiques.

Le membre constate également qu'à l'exception de Singapour, pratiquement tous les pays du Sud-Est asiatique peuvent obtenir des prêts auprès de la Banque. Or, la (forte) croissance économique enregistrée dans ces pays repose souvent sur des situations intolérables sur le plan social (notamment sur le travail des enfants).

La Banque tient-elle compte de ce facteur pour décider de l'octroi de prêts à ces pays ?

M. Suykens constate que l'avant-projet de loi soumis au Conseil d'Etat était nettement plus étayé que le projet à l'examen. Comment cela s'explique-t-il ?

L'exposé des motifs se base sur un taux de change estimatif de 35 FB pour 1 USD (Doc. n° 213/1, pp. 3 et 4). Cette hypothèse est-elle vraiment réaliste ?

Il ressort également de cet exposé (p. 4) que certains pays tels que la Corée et Taïwan ne recourent plus aux prêts de la Banque. Renoncent-ils volontairement à cette possibilité ou est-ce la Banque qui rejette leurs demandes ?

M. Tavernier estime qu'avant d'examiner de tels projets, la commission devrait demander l'avis de la commission des Relations extérieures.

M. Dupré, président, renvoie à l'article 23.3 du Règlement de la Chambre. Si une commission estime qu'il y a lieu de demander un avis à une autre commission, elle en informe le président de la Chambre qui décide.

*
* *

M. Tavernier estime que, contrairement à ce que le ministre a déclaré dans son exposé introductif, le fait que des entreprises belges pourront participer aux adjudications pour la fourniture de biens et la prestation de services (dans le cadre de projets financés par la Banque) ne doit pas être un critère d'appréciation du projet à l'examen.

L'intervenant estime que de telles considérations ne peuvent influer sur les décisions en matière d'octroi d'aide au développement. Le membre rappelle à cet égard les problèmes qui ont été mis récemment en lumière au sein de l'Administration générale de la

de regering gerezen conflict over de leningen van Staat tot Staat (Beknopt verslag Kamer COM 19 december 1995, blz. AC 4-1).

De heer Daems meent dat de deelneming aan het kapitaal van dergelijke ontwikkelingsbanken een der weinige adequate middelen is om aan ontwikkelingshulp te doen. Hij vraagt wel dat de minister een overzicht zou geven van alle deelnemingen van België in dergelijke ontwikkelingsbanken.

Eventueel kan zelfs de oprichting van een Belgische ontwikkelingsbank worden overwogen.

De Vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel geeft aan dat het voorontwerp van wet inderdaad ook drie bepalingen bevatte in verband met de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank.

De Raad van State was echter van oordeel dat alvast een ervan (die een herziening van de oprichtingsovereenkomst beoogde) in een afzonderlijk wetsontwerp moest worden opgenomen, dat in de Senaat moest worden ingediend (cf. Stuk Senaat n° 1-146/1).

De minister herhaalt verder dat het wetsontwerp beoogt de aanvullende inschrijving van België toe te staan tot het kapitaal van de Bank voor een bedrag van 60,2 miljoen dollar van 1944, hetzij 72,62 miljoen lopende dollar, waarvan 2 %, hetzij 1,524 miljoen dollar (of ongeveer 50 miljoen frank) betaalbaar zijn (over 6 jaren, 8,33 miljoen/jaar van 1995 tot 2000).

Hij onderstreept ook dat de Aziatische Ontwikkelingsbank, in vergelijking met de overige regionale ontwikkelingsbanken, een zeer goede reputatie geniet.

Enkele Aziatische landen van de vroegere Sovjet-Unie zijn inderdaad lid van de Bank geworden. Rusland zelf echter nog niet.

Dertien procent van de activiteiten van de Bank betreft programma's inzake milieubescherming. Vooral in Cambodja, in Nepal en in Vietnam werd op dit vlak goed werk verricht.

Dank zij de hulp van de Aziatische ontwikkelingsbank zijn deze landen thans zelf technisch in staat de impact van bepaalde van hun projecten op het leefmilieu correct in te schatten.

Daarnaast werden leningen toegekend aan Pakistan en Thailand voor het realiseren van een ruimere studie van een ontwikkelingsmodel dat rekening houdt met de bescherming van het leefmilieu.

Wanneer bepaalde landen beslissen geen beroep meer te doen op steun van de Bank, dan gebeurt dit meestal uit vrije wil. Taiwan vormt een uitzondering op deze regel. Meestal hebben deze landen immers reeds een dusdanig peil van economische ontwikkeling bereikt, dat zij in staat zijn om in eigen land het vereiste kapitaal te verwerven. Dit is bijvoorbeeld het geval voor Zuid-Korea.

coopération au développement (AGCD) ainsi que le conflit qui a éclaté il y peu au sein du gouvernement au sujet des prêts d'Etat à Etat (Compte rendu analytique, Chambre, COM 19 décembre 1995, p. AC4-1).

M. Daems estime que la participation au capital de telles banques de développement est un des moyens les moins adéquats de pratiquer l'aide au développement. Il demande toutefois au ministre de fournir un récapitulatif de toutes les participations prises par la Belgique dans les banques de développement.

L'on pourrait même éventuellement envisager de créer une banque belge de développement.

Le vice-premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur précise que l'avant-projet de loi contenait effectivement aussi trois dispositions concernant la Banque interaméricaine de développement.

Le Conseil d'Etat a toutefois estimé qu'une de ces dispositions (qui visait à revoir son acte constitutif) devait en tout cas faire l'objet d'un projet de loi distinct, à déposer au Sénat (cf. Doc. Sénat n° 1-146/1).

Le ministre répète par ailleurs que le projet de loi à l'examen vise à autoriser la souscription additionnelle de la Belgique au capital de la Banque pour un montant de 60,2 millions de dollars de 1944, soit 72,62 millions de dollars courants, dont 2 %, soit 1,524 million de dollars (ou environ 50 millions de francs) sont payables (sur 6 ans : 8,33 millions/an de 1995 à 2000).

Il souligne également que par comparaison avec les autres banques régionales de développement, la Banque asiatique de développement jouit d'une très bonne réputation.

Certains Etats asiatiques faisant partie de l'ancienne Union soviétique sont de fait devenus membres de cette Banque. Ce n'est toutefois pas encore le cas de la Russie.

Treize pour cent des activités de la Banque concernent des programmes de protection de l'environnement. C'est surtout au Cambodge, au Népal et au Viêtnam que l'on a effectué du bon travail dans ce domaine.

Grâce à l'aide de la Banque asiatique de développement, ces pays sont même techniquement en mesure, aujourd'hui, d'évaluer correctement l'incidence de certains de leurs projets sur l'environnement.

Des prêts ont par ailleurs été accordés au Pakistan et à la Thaïlande en vue de la réalisation d'une étude plus vaste d'un modèle de développement tenant compte de la protection de l'environnement.

C'est en général de leur plein gré que certains pays décident de ne plus recourir aux aides de la Banque. Taiwan constitue une exception à cette règle. En général, ces pays ont déjà atteint un niveau de développement économique tel qu'ils peuvent recueillir les capitaux nécessaires sur place. C'est par exemple le cas de la Corée du Sud.

Daarentegen worden de (zeer voordelige) leningen van het concessioneel loket van de Bank enkel toegestaan aan landen met een laag ontwikkelingsniveau en een zeer gering inkomen per hoofd.

Het jaarverslag van de Bank zal worden overgemaakt aan het commissie-secretariaat, waar alle leden er inzage kunnen van krijgen.

Een overzicht van alle deelnemingen van België in alle ontwikkelingsbanken is opgenomen in bijlage bij onderhavig verslag.

Een brochure van de administratie van de Thesaurie over deze materie zal aan alle leden van de commissie worden toegestuurd.

III. — STEMMINGEN

De artikelen 1 en 2, alsmede het gehele wetsontwerp worden aangenomen met 8 stemmen en 1 onthouding.

De rapporteur,

A. HERMANS

De voorzitter,

J. DUPRE

Les prêts (très avantageux) du guichet concessionnel de la Banque ne sont en revanche accordés qu'aux pays dont le niveau de développement est peu élevé et dont le revenu par habitant est très bas.

Le rapport annuel de la Banque sera transmis au secrétariat de la commission, où tous les membres pourront en prendre connaissance.

Un aperçu de toutes les participations de la Belgique à toutes les banques de développement figure en annexe du présent rapport.

Une brochure de l'administration de la Trésorerie traitant de cette matière sera adressée à tous les membres de la commission.

III. — VOTES

Les articles 1er et 2, ainsi que l'ensemble du projet de loi, sont adoptés par 8 voix et une abstention.

La rapporteuse,

Le président,

A. HERMANS

J. DUPRE

BLIJLAGE

Budgettaire weerslag voor België ingevolge zijn deelname in het kapitaal van de voornaamste internationale financiële instellingen en zijn bijdragen tot de wedersamenstelling van de middelen van hun concessionele loketten.

Tijdens de besprekking van het wetsontwerp betreffende de vierde algemene verhoging van het kapitaal van de Aziatische Ontwikkelingsbank door de Commissie van Financiën van de Kamer van Volksvertegenwoordiger, werd aan de Thesaurie gevraagd om in de vorm van een synthetische tabel een vergelijking te maken van de door België gedane uitgaven voor zijn deelneming in het kapitaal van de belangrijkste internationale financiële instellingen en van zijn bijdragen tot de wedersamenstelling van de middelen van hun concessionele loketten.

De bij deze nota horende tabel vat de hiertoe door de Administratie van de Thesaurie sinds 1 januari 1973 verrichte betalingen in BEF samen. Deze betalingen gebeuren op basis van ordonnanties.

België was voor deze datum aangesloten bij sommige van deze instellingen en de betalingen uitgevoerd voor 1973 zijn niet opgenomen in deze tabel. Het werd nuttig geacht deze tabel te vervolledigen met een korte synthese van de bedragen van de gecumuleerde stortingen verricht door België sinds zijn toetreding tot deze verschillende instellingen, tot de afsluitingsdatum van het laatste financieel dienstjaar waarvoor de cijfers beschikbaar zijn, hetzij 30 juni 1995 voor de Wereldbank en zijn filialen en 31 december 1994 voor de andere instellingen.

Afkrorting	Instelling
IBWO	Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (Wereldbank)
IDA	Internationale Ontwikkelingsassociatie (loket van de Wereldbank)
IFC	Internationale Financieringsmaatschappij
AzOB	Aziatische Ontwikkelingsbank
AzOF	Aziatische Ontwikkelingsfonds (loket van de AzOB)
AfOB	Afrikaanse Ontwikkelingsbank
AfOF	Afrikaanse Ontwikkelingsfonds (loket van de AfOB)
IOB	Interamerikaanse Ontwikkelingsbank
FBV	Fonds voor Bijzondere Verrichtingen (loket van de IOB)
EBWO	Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling

Afkrorting	Lidmaatschap België	Gecumuleerde betalingen sinds lidmaatschap (in mil eurante US dollars)
IBWO	26 december 1945	215,800
IDA	2 juli 1964	1.557,000
IFC	18 december 1956	41,344
AzOB	22 augustus 1966	10,555
AzOF	17 april 1975	132,015
AfOB	30 december 1972	15,722
AfOF	29 november 1972	195,605
IOB	21 mei 1975	6,357
FBV	21 mei 1975	35,835
EBWO	11 april 1991	67,109

Teneinde de gegevens van de bijgevoegde tabel juist te interpreteren, dient opgemerkt dat de deelname in het aandelenkapitaal van de ontwikkelingsbanken en de deelname in de kapitaalsverhogingen verschillend behandeld worden van de bijdragen tot de concessionele loketten en tot de wundersamenstellingen van hun middelen.

De deelname van de geïndustrialiseerde landen in het aandelenkapitaal van een ontwikkelingsbank is erop gericht om aan deze bank een verbintenissencapaciteit toe te kennen dat haar moet toelaten een bepaald bedrag aan verbintenissen te realiseren over een gegeven periode alsook een krediet dat haar toelaat op de financiële markt de fondsen te ontlenen, die nodig zijn voor de uitbetalingen op de toegestane leningen. Een kapitaalsverhoging is nodig wanneer de verbintenissencapaciteit (beperkt tot het totale kapitaal verhoogd met de reserves) uitgeput raakt. De grootte van een kapitaalsverhoging wordt bepaald op basis van het volume aan verbintenissen dat de instelling denkt te realiseren in toekomstige dienstjaren en op basis van de middelen die de Lidstaten bereid zijn ter beschikking te stellen.

De Lidstaten maken slechts een deel van hun inschrijving vrij (paid-in gedeelte). Het niveau van het paid-in wordt bepaald in functie van de financiële gezondheid van de betrokken bank en is betaalbaar in jaarlijkse schijven (het meest voorkomend is vijf).

Het grootste deel van deze inschrijving blijft opvraagbaar en vormt een garantie voor de schuldeisers van de instelling. Gezien de financiën van de ontwikkelingsbanken meer en meer solide zijn, is het paid-in gedeelte in constante vermindering, en is bij elke kapitaalsverhoging gemiddeld met 50 % gedaald.

Tenslotte, wordt het aandelenkapitaal uitgedrukt in een rekeneenheid die vastgeslegd wordt in de statuten (USD van 1944 met een waarde van 1,20635 lopende USD, of nog de STR voor de AfOB, en de ECU voor de EBWO). De Lidstaten onderschrijven dus een deel van het kapitaal en verbinden zich ertoe het paid-in gedeelte in deze rekeneenheid te storten. De last in BEF voortvloeiend uit de in jaarlijkse schijven verrichte betalingen van het paid-in gedeelte schommelt dus naargelang de fluctuaties van de wisselkoersen, en voornamelijk deze van de USD. Deze waren ongelijk voor de betrokken periode.

Wat betreft de bijdragen van België tot het kapitaal van de ontwikkelingsbanken, toont de bijgevoegde tabel aan dat :

- dankzij de constante vermindering van het paid-in gedeelte van de opeenvolgende inschrijving, de sterke kapitaalgroei van deze banken en de groei van het volume van hun verbintenissen, de jaarlijke budgettaire last voor België, wat de deelname in hun kapitaal betreft, niet verhoogd in dezelfde proporties;
- de betalingen van de jaarlijkse schijven van het paid-in gedeelte van eenzelfde inschrijving, jaarlijkse opeenvolgende lasten in BEF meebringt, variërend van jaar tot jaar voor een constant bedrag in rekeneenheid;
- dankzij de progressieve stijging van de eigen middelen en de jaarlijkse fluctuaties van de verbintenissen van deze banken, het mogelijk is geweest de kapitaalsverhoging met tussenpozen van meer dan 5 jaar door te voeren.

De concessionele loketten (IDA, AfOF, AzOF, FBV) zijn bestemd om leningen toe te staan aan landen waarvan de financiële situatie niet toelaat een schulden dienst te verzekeren in deviezen aan voorwaarden die nauw aanleunen bij deze die gelden op de financiële markt zoals de schuldendienst die ze bij de ontwikkelingsbanken kunnen vereenkomen.

De concessionele loketten werden gecreëerd om aan de noden van deze landen tegemoet te komen. De geïndustrialiseerde landen, lid van deze loketten, definiëren, op basis van voorstellen van de Directie van een ontwikkelingsbank een volume aan verbintenissen ten voordele van de armste landen-leden, die deze bank wenst te realiseren binnen een bepaalde periode (overwegend drie jaar).

De verbintenissencapaciteit van deze loketten hangt af van de belangrijkheid van de aangekondigde bijdragen door de geïndustrialiseerde landen-leden tijdens de vergaderingen ter wedersamenstelling van de middelen. Deze bijdragen worden voornamelijk bepaald door de relatieve belangrijkheid van de economie van de geïndustrialiseerde landen-leden en door hun bijdragenmogelijkheid op dat ogenblik. Zo is de last van de wedersamenstelling van de middelen zo billijk mogelijk verdeeld tussen de bijdragende landen.

In tegenstelling tot hetgeen geschieht binnen de ontwikkelingsbanken, waar de last van zijn bijdrage voor elk land varieert in functie van de fluctuaties van de wisselkoers van zijn munt tegenover de rekenenheid, wordt de jaarlijkse last van zijn bijdrage aan een concessioneel loket van een land-lid opgemaakt in zijn munteenheid van zodra de onderhandelingen van de wedersamenstelling van de middelen aferond zijn. Inderdaad, elk land meldt zijn bijdrage in de rekenenheid van het loket (deze van de ontwikkelingsbanken waarvan hij afhangt), maar deze bijdrage wordt vertaald in de munteenheid van het lid tegen een wisselkoers bepaald in het wedersamenstellingsakkoord. Het betreft dus een vaste koers voor de hele duur van de wedersamenstelling. De wisselkoersvariaties komen niet tot uiting in de bijdragen van de leden in hun munteenheid maar hebben wel een variatie tot gevolg in de verbintenissencapaciteit van het loket.

Andere karakteristiek van deze loketten : de uitbetalingen van de toegestane leningen worden integraal gefinancierd door het vrijmaken van de inschrijvingen van de bijdragende landen. Dit betekent dat elk lid zijn volledige bijdrage moet vrijmaken of met andere woorden dat de paid-in 100 % is. Elk lid maakt zijn inschrijving vrij door gelijke jaarlijkse schijven, dankzij de uitgifte van renteloze Schatkistbons dat het loket zal mobiliseren in functie van zijn behoeften van uitbetaling op zijn leningen.

Teneinde aan elk concessioneel loket een voldoende verbintenissencapaciteit te garanderen, zijn de wedersamenstellingen van de middelen regelmatig zodat op het einde van een periode (gewoonlijk drie jaar) een nieuwe verbintenissencapaciteit voorhanden is voor een periode van dezelfde duur.

Teneinde de jaarlijkse last van de wedersamenstellingen voor diegenen die bijdragen te spreiden, is het aantal vrij te geven schijven per inschrijving gelijk aan het aantal jaren gedekt door een wedersamenstelling van de middelen.

Rekening houdend met deze elementen, toont de bijgevoegde tabel aangaand de bijdragen van België aan deze loketten het volgende:

- de bijdragen brengen een jaarlijkse budgettaire last mee, enkele uitzonderingen niet te na gesproken (IDA in 1980 en 1984, AzOF in 1991);
- het jaarlijkse gestort bedrag in BEF is constant voor eenzelfde wedersamenstellingsperiode (cf. IDA van 1981 tot 1983, AzOF van 1987 tot 1990);
- de sterke stijging van de verrichtingen van deze loketten in nominale termen wordt onmiddellijk vertaald in de begrotingen van de bijdragende landen (cf. IDA 1977-1979 en IDA 1991-1993).

**Samenvattende tabel van de door de Thesaurie uitgevoerde betalingen voor de inschrijvingen op het kapitaal
van de multilaterale instellingen voor de financiering van de ontwikkeling
en van de wedersamenstellingen van de middelen van hun concessionele loketten.**

1973 - 1995 (in miljoen Belgische frank)

	IBWO	IDA	IFC	AoOB	AoOF	AfOB	AfOF	IOB	FBV	EBWO
1973				24,33	0,00					
1974		944,78		23,49	75,00		44,82			
1975		944,78		26,91	25,00		89,63			
1976		944,78			58,12		89,63	27,73	168,03	
1977		1.527,34			168,69		89,63	27,73	168,03	
1978	676,23	1.527,34	65,05		84,35		89,63	22,13	134,06	
1979		1.527,34	63,35		141,66		143,46	11,71	104,19	
1980			71,20	14,50	141,67		143,46	12,81	110,76	
1981		1.914,53	86,87	16,10	141,67		143,46	16,13	141,23	
1982	1.306,14	1.914,53	105,98	19,10	141,67			19,86	173,91	
1983	924,86	1.914,53		25,00	299,64	52,87		32,57	227,39	
1984	980,46				299,64	52,87	249,00	38,00	112,72	
1985	561,46	2.680,78		20,26	299,64	52,87	447,34	15,95	56,36	
1986	469,00	2.680,78	101,51	20,26	299,64	52,87	447,34	12,90	56,36	
1987		2.680,78	101,51	20,26	346,43	52,87	447,34			
1988	665,19	2.910,13			20,26	346,43		570,79		
1989	209,17	2.910,13	106,37		346,43	33,82	570,79			
1990	321,27	2.910,13	95,98		346,43	30,30	570,79	22,89		
1991	227,91	3.070,00				29,66		23,57		578,49
1992	246,19	3.070,00			146,45	29,67	599,56	23,38		576,32
1993		3.070,00	162,30		234,00	28,39	599,56	24,55		549,55
1994		2.915,00	160,82		291,00		599,56			543,37
1995		3.215,20			291,00					526,16
Totaal 73-95	6.587,88	45.272,84	1.120,96	230,49	4.524,56	416,22	5.935,78	331,91	1.453,02	2.773,89

ANNEXE

**Impact budgétaire pour la Belgique de sa participation au capital
des principales institutions financières internationales
et de ses contributions aux reconstitutions des ressources
de leurs guichets concessionnels.**

Lors de l'examen par la Commission des Finances de la Chambre des Représentants du projet de loi relative à la quatrième augmentation générale du capital de la Banque asiatique de Développement, il a été demandé à la Trésorerie de présenter sous forme de tableau synthétique une comparaison des dépenses encourues par la Belgique au titre de sa participation au capital des principales institutions financières internationales et de ses contributions aux reconstitutions des ressources de leurs guichets concessionnels.

Le tableau joint en annexe à la présente note explicative récapitule les paiements effectués en francs belges à ces titres par l'Administration de la Trésorerie depuis le 1er janvier 1973 sur base des ordonnances de paiement établies à cet effet.

la Belgique a adhéré à certaines de ces institutions avant cette date et les paiements antérieurs à 1973 ne figurent pas dans ce tableau. Aussi a-t-il été jugé opportun de compléter ce tableau par un brève synthèse des montants des versements cumulés effectués par la Belgique depuis son adhésion à ces diverses institutions jusqu'à la date de clôture de leur dernier exercice financier pour lequel ces chiffres sont disponibles, soit le 30 juin 1995 pour la Banque Mondiale et ses filiales, et le 31 décembre 1994 pour les autres institutions.

Sigle	Institution	Paiements cumulés depuis adhésion(en millions de US dollars courants)
BIRD	Banque internationale pour la Reconstruction et le Développement (Banque Mondiale)	215,800
IDA	Association internationale de Développement (guichet de la BIRD)	1.557,000
SFI	Société financière internationale	41,344
BAsD	Banque asiatique de Développement	10,555
FAsD	Fonds asiatique de Développement (guichet de la BAsD)	132,015
BAfD	Banque africaine de Développement	15,722
FAfD	Fonds africain de Développement (guichet de la BAfD)	195,605
BID	Banque interaméricaine de Développement	6,357
FOS	Fonds des Opérations spéciales (guichet de la BID)	35,835
BERD	Banque européenne pour la Reconstruction et le Développement	67,109

Afin d'interpréter les données du tableau ci-joint, il convient de noter que la participation au capital-actions des banques de développement et à leurs augmentations de capital se traite différemment des contributions aux guichets concessionnels et à leurs reconstitutions de ressources.

La participation des pays industrialisés au capital-actions d'une banque de développement vise à conférer à cette banque une capacité d'engagement lui permettant de réaliser un certain montant d'engagements sur une période donnée, ainsi qu'une cote de crédit qui lui permet d'emprunter sur les marchés financiers les fonds nécessaires aux décaissements sur les prêts qu'elle accorde. Une augmentation de capital devient nécessaire lorsque la capacité d'engagement (limitée au capital total augmenté des réserves) s'épuise. La taille d'une augmentation de capital est déterminée sur base du volume d'engagements que l'institution entend réaliser au cours des exercices futurs et sur base des ressources que les Etats membres acceptent de mettre à sa disposition.

Les Etats-membres ne libèrent qu'une partie de leur souscription (partie paid-in). Le niveau de paid-in est déterminé en fonction de la santé financière de la banque concernée et est payable en tranches annuelles (cinq, le plus fréquemment). La majeure partie de cette souscription reste appelable et constitue une garantie pour les créanciers de l'institution. Les finances des banques de développement étant de plus en plus solides, la partie paid-in est en régression constante, et a baissé de 50% en moyenne à chaque augmentation de capital.

Enfin, le capital-actions est libellé en une unité de compte fixée dans les statuts (le US dollar de 1944 d'une valeur de 1,20635 US dollar courant, ou encore le DTS pour la BAfD, et l'ECU pour la BERD). Les Etats membres souscrivent dès lors une part du capital et s'engagent à en verser la partie paid-in en cette unité de compte. La charge en francs belges résultant des paiements effectués par tranches annuelles de la partie paid-in varie dès lors en fonction des fluctuations des taux de change, et principalement de celles du US dollar, erratiques au cours de la période sous revue.

S'agissant des contributions de la Belgique au capital des banques de développement, le tableau ci-joint montre que:

- grâce à la diminution constante de la partie paid-in des souscriptions successives, la forte croissance du capital de ces banques et du volume de leurs engagements n'a pas accru la charge budgétaire annuelle pour la Belgique au titre de sa participation à leur capital dans les mêmes proportions;
- les paiements des tranches annuelles de la partie paid-in d'une même souscription entraîne des charges annuelles successives en francs belges variables d'une année à l'autre pour un montant constant de paiement en unités de compte;
- grâce à l'accroissement progressif des fonds propres et aux fluctuations annuelles des engagements de ces banques, il a été possible d'espacer les augmentations de capital de plus de cinq ans, ce qui explique pourquoi, certaines années, la charge budgétaire est nulle.

Les guichets concessionnels (IDA, FAsD, FAfD, FOS) sont destinés à l'octroi de prêts à des pays dont la situation financière ne leur permet pas d'assurer le service d'une dette en devises contractée à des conditions proches de celles prévalant sur les marchés financiers, telle que celle qu'ils contracteraient auprès des banques de développement.

Les guichets concessionnels ont été créés pour répondre aux besoins de ces pays. Les pays industrialisés qui en sont membres définissent, sur base des propositions de la Direction d'une banque de développement, un volume d'engagements en faveur des pays les plus pauvres membres que cette banque entend réaliser au cours d'une période déterminée (le plus souvent trois ans).

La capacité d'engagement des guichets dépend de l'importance des contributions annoncées lors des réunions de reconstitution de ressources par les pays industrialisés qui en sont membres. Ces contributions sont déterminées principalement par l'importance relative de l'économie des pays membres industrialisés et par leur capacité contributive du moment. De la sorte, la charge des reconstitutions de ressources est partagée le plus équitablement possible entre les pays contributeurs.

A l'inverse de ce qui se produit au sein des banques de développement, où la charge de sa participation pour chaque pays varie en fonction des fluctuations du taux de change de sa monnaie par rapport à l'unité de compte, la **charge annuelle pour un pays membre de sa contribution à un guichet concessionnel** est établie dans sa monnaie dès la conclusion des négociations de reconstitution de ressources. En effet, chaque pays annonce une contribution dans l'unité de compte du guichet (celle de la banque de développement dont il dépend), mais cette contribution est traduite dans la monnaie du membre **à un taux de change fixé dans l'accord de reconstitution**. Il s'agit dès lors d'un taux fixe pour toute la durée de la reconstitution. Les variations de change ne se manifestent pas au travers des contributions des membres dans leur monnaie, mais entraîne pour le guichet concerné une variation de sa capacité d'engagement.

Autre caractéristique de ces guichets: les **décaissements au titre des prêts qu'ils octroient sont financés intégralement par la libération de leurs souscriptions par les pays contributeurs**. Cela signifie que chaque membre doit libérer intégralement sa contribution, ou, en d'autres termes, que le **paid-in est de 100%**. Chaque membre libère sa souscription par tranches annuelles égales, grâce à l'émission de bons du Trésor ne portant pas intérêt, que le guichet mobilisera en fonction de ses besoins au titre des décaissements sur ses prêts.

Afin de garantir à chaque guichet concessionnel une capacité d'engagement suffisante, les reconstitutions de ressources sont régulières, de sorte qu'à la fin d'une période (généralement de trois ans), une capacité d'engagement nouvelle soit en place pour période de même durée.

Dès lors, dans le but d'étaler la charge annuelle de ces reconstitutions pour les contributeurs, le nombre de tranches à libérer par souscription est égal au nombre d'années couvertes par une reconstitution de ressources.

Compte tenu de ces éléments, le tableau ci-joint montre que, s'agissant des contributions de la Belgique à ces guichets:

- ces participations entraînent une charge budgétaire annuelle, avec quelques exceptions (IDA en 1980 et 1984, FAsD en 1991);
- le montant annuel versé est constant en francs belges pour une même période de reconstitution (cf. IDA de 1981 à 1983, FAsD de 1987 à 1990);
- la forte croissance en terme nominaux des opérations de ces guichets se traduisent directement dans les budgets des Etats contributeurs (cf. IDA 1977 - 1979 et IDA 1991 - 1993).

**Tableau récapitulatif des paiements effectués par la Trésorerie au titre des souscriptions au capital
des institutions multilatérales de financement du développement
et des reconstitutions des ressources de leurs guichets concessionnels**

1973 - 1995 (en millions de francs belges)

BIRD	IDA	SFI	BAfD	FAsD	BAfD	FAfD	BID	FSO	BERD
1973			24,33	0,00					
1974		944,78	23,49	75,00		44,82			
1975		944,78	26,91	25,00		89,63			
1976		944,78		58,12		89,63	27,73	168,03	
1977		1.527,34		168,69		89,63	27,73	168,03	
1978	676,23	1.527,34	65,05	84,35		89,63	22,13	134,06	
1979		1.527,34	63,35	141,66		143,46	11,71	104,19	
1980			71,20	14,50	141,67		143,46	12,81	110,76
1981		1.914,53	86,87	16,10	141,67		143,46	16,13	141,23
1982	1.306,14	1.914,53	105,98	19,10	141,67			19,86	173,91
1983	924,86	1.914,53		25,00	299,64	52,87		32,57	227,39
1984	980,46				299,64	52,87	249,00	38,00	112,72
1985	561,46	2.680,78		20,26	299,64	52,87	447,34	15,95	56,36
1986	469,00	2.680,78	101,51	20,26	299,64	52,87	447,34	12,90	56,36
1987		2.680,78	101,51	20,26	346,43	52,87	447,34		
1988	665,19	2.910,13		20,26	346,43			570,79	
1989	209,17	2.910,13	106,37		346,43	33,82	570,79		
1990	321,27	2.910,13	95,98		346,43	30,30	570,79	22,89	
1991	227,91	3.070,00				29,66		23,57	578,49
1992	246,19	3.070,00			146,45	29,67	599,56	23,38	576,32
1993		3.070,00	162,30		234,00	28,39	599,56	24,55	549,55
1994		2.915,00	160,82		291,00		599,56		543,37
1995		3.215,20			291,00				526,16
Total 73-95	6.587,88	45.272,84	1.120,96	230,49	4.524,56	416,22	5.935,78	331,91	1.453,02
									2.773,89

